VÄSTBERGASKOLAN AB 2025-08-06

Arbetsplan för fritidshem och fritidsklubb på Västbergaskolan AB

Avdelningarna Mikrofonen, Kobran, Luren, Jacket och Klubben

2025-2026

Vårt mål är att ge alla barn en trygg, stimulerande och lustfylld fritidsverksamhet.

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

Inledning,verksamhetens förutsättningar.....3

Rutiner för kvalitetsarbete.....3-4

Planering, uppföljning och utvärdering.....4

Fritidshemmets uppdrag.....5

Lärande i fritidshem och fritidsklubb…….…….....5-6

Årliga mål.....6

Normer och värden.....6-7

Jämställdhet mellan könen.....8

Delaktighet och inflytande…..... 9-10

Särskilt stöd och extra anpassningar.....10

Skola och hem 11

INLEDNING

Västbergaskolan är en fristående F-9 skola och ligger i Liljeholmen/Hägersten i södra Stockholm. Skolan var tidigare kommunal, men är sedan 2001 en friskola som drivs av två huvudmän. De flesta elever som går på Västbergaskolan bor i närområdet som omfattas av Midsommarkransen och Telefonplan.

Verksamhetens förutsättningar

Skolan är belägen nära tunnelbana och har grönområden och parklek inom gångavstånd. Skolan har två skolgårdar som är relativt stora och inrymmer bl. a gungor, linbana, bandyplan och klätterställningar. I direkt anslutning till den ena skolgården ligger en stor fotbolls- och idrottsplan med konstgräs som tillsammans med våra skolgårdar ger det stora möjligheter till olika sorters lek och bollspel.

Västbergaskolan inrymmer läsåret 2025-2026 ca 750 elever, varav ca 420 är inskrivna på fritidshem och fritidsklubb. Inom skolan arbetar totalt 110 personer varav drygt 75 pedagoger.

I förskoleklass delas eleverna upp i sex grupper som förändras under året för att prova olika konstellationer och stärka tryggheten för hela elevgruppen. Till år 1 skapas sedan tre klasser om 25 elever. År F-3 är organiserade i fyra avdelningar som arbetar med åldershomogena grupper och omfattar tre parallellklasser på Mikrofonen, Kobran, Luren och Jacket.

Dessa fyra fritidshem på skolan har i snitt 68 inskrivna elever per fritidshem. Det är cirka 13 elever/heltidsanställd fritidspersonal. På fritidshemmen arbetar fritidspedagoger, grundlärare i fritidshem, barnskötare, fritidsledare och förskollärare. För år F-3 finns morgonfritids som är öppet från kl.6.30 - 7.30 i Lilla matsalen. Från kl.7.30-8.00 på Kobrangården. Efter kl.17.00-18.00 är det kvällsfritids på Lilla Klubben.

De fyra fritidshemmen på lågstadiet har sina lokaler på fyra olika enheter inom skolbyggnaden. Eftersom varje avdelning är integrerad med skolan/förskoleklassen möjliggör detta att lokalerna nyttjas optimalt och samarbetet mellan skola och fritids underlättas. Fritidshemmens lokaler är anpassade så att de kan erbjuda möjlighet till lek och skapande verksamhet i olika former men även vila och rekreation. Fritidshemmen och fritidsklubben har även tillgång till idrottshall, aula och ett rörelserum. För mellanstadiets elever finns Klubbens verksamhet. I årskurs 4, Lilla Klubben och för årskurs 5-6 har vi Stora Klubben.

Fritidsklubbarna har sina egna respektive lokaler på skolan dit eleverna går efter skoldagens slut.

För mellanstadieelever finns Klubbens verksamhet. I årskurs 4, Lilla Klubben och för år 5-6 Stora Klubben, som är öppen från det att lektionerna slutar fram till kl.16.30. Klubbens verksamhet stänger under sommar- och jullov.

Rutiner för kvalitetsarbete

Fritidshem, förskoleklass och skola ingår i ett målstyrt system där ett stort lokalt ansvar råder. Vi utvärderar kontinuerligt verksamheten utifrån uppställda mål i Skolans verksamhetsplan samt arbetar utifrån ett årshjul som är framtagen av fritidspersonalen. Detta är kopplat till LGR 22 och styrdokumenten. Personalen i fritidshemmen utvärderar arbetet avdelningsvis, samt gemensamt mellan avdelningarna två gånger per läsår. Dessa utvärderingar ligger till grund för kommande planering.

Vi kartlägger årligen hur eleverna upplever tryggheten genom en trygghetsenkät, analyserar resultatet av denna samt utvärderar trygghetsarbetet i hela F-3 vid slutet av vårterminen. Samt utvärderar verksamheten mot uppställda mål i skolans verksamhetsplan. Detta arbete ligger till

grund för revidering av fritidshemmens arbetsplan, likabehandlingsplan och skolans verksamhetsplan.

Utöver ovanstående arbete jobbar personalen kontinuerligt främst med läroplanens (Lgr 22) första, andra kapitel som handlar om värdegrundsarbete och fjärde kapitel som handlar om fritidshemmet, samt Skolverkets allmänna råd för fritidshem. Varje läsår fokuserar skolan på olika områden för att kompetensutveckla personalen och föregående läsår har vi arbetat med våra ledord på skolan *"Kunskap, Trygghet och Engagemang"* med fokus på att skapa en trygg och inkluderande lärmiljö som är tillgänglig för alla elever som bygger på det relationella ledarskapet. Klubben är en öppen fritidsverksamhet som arbetar utifrån läroplanens (Lgr 22) första och andra kapitel, Skolverkets allmänna råd för öppen fritidsklubb samt denna arbetsplan. Den öppna fritidsverksamheten är en lite annan form av verksamhet än fritidshemmet och behöver inte erbjuda samma grad av omsorg och tillsyn, utan verksamheten ska vara mer anpassad till äldre barns behov. Läroplanen gäller inte för öppen fritidsverksamhet såsom fritidsklubben är, men är vägledande för verksamheten.

Planering, uppföljning och utvärdering

Under uppstarten av varje termin avsätts 1-2 dagar per avdelning för att planera verksamheten utifrån arbetsplanen och de utvärderingar som skett året innan. I slutet av både höst- och vårtermin avsätts en dag till utvärdering av den gångna terminen. Förutom det så möts hela skolans omsorgspersonal vid en till två gånger per termin för gemensam planering och uppföljning av arbetsplanen då vi följer upp och utvärderar de årliga målen. Uppföljningen sker utifrån observationer, Stockholm stads brukarundersökning, vårdnadshavare- och elevenkäter, elevintervjuer och utvärdering av VP:n. Personalens lärdomar kring den egna verksamheten ligger sedan till grund för revideringen av denna arbetsplan. Resultatet redovisas slutligen i skolans verksamhetsprogram.

Varje vecka har all fritidspersonal en gemensam pedagogisk träff där utveckling och planering diskuteras. Dessa möten används även till workshops och kollegialt lärande som bedrivs av arbetslagsledare och förstelärare från utvecklingsgruppen på skolan.

Ann-Sofie Lundström
Biträdande rektor för F-3, Västbergaskolan AB

FRITIDSHEMMETS UPPDRAG

Fritidshemmets verksamhet regleras i skollagen. Verksamheten omfattas av bestämmelser i skollagens kapitel 1-6 och fritidshemmet regleras särskilt i kapitel 14. Syftet med verksamheten är att:

- *Komplettera utbildningen i förskoleklass och grundskolan.*

- *Fritidshemmet ska enligt skollagen stimulera elevernas utveckling och lärande samt erbjuda dem en meningsfull fritid och rekreation.*

- *Utbildningen ska utgå från en helhetssyn på eleven och elevens behov.*

- *Fritidshemmet ska främja allsidiga kontakter och social gemenskap.*

Skollagen (2010:800), 14 kap. 2 §

Det är viktigt att personalen

1. *utformar verksamheten så att fritidshemmet kompletterar skolan och förskoleklassen.*

2. *uppmärksammar och tar tillvara elevernas intresse och att skapa situationer där eleverna kan utmanas i sitt lärande.*

3. *utformar en verksamhet utifrån elevernas engagemang, leken som resurs, ett tematiskt arbete, fokus på normer och värdegrund och ett upplevelsebaserat lärande.*

4. *stödjer elevernas utveckling till självständiga och trygga individer, och i att ta ansvar för sina handlingar och att vara en bra kompis, lösa konflikter med kamrater verbalt att visa hänsyn och respekt för andra och att följa gemensamma regler.*

(Lgr 22, Skolverket 2022, Kap 1,2 och 4.)

LÄRANDE I FRITIDSHEM & FRITIDSKLUBB

Personalen i fritidshemmet och fritidsklubb bör:

1. *inventera vilka behov och intressen eleverna i den aktuella elevgruppen har för att kunna erbjuda dem en meningsfull och varierad verksamhet.*

2. *välja aktiviteter, arbetssätt och arbetsformer som ger eleverna en möjlighet att utvecklas i riktning mot de övergripande målen i läroplanens andra del,*

3. *ge eleverna möjlighet till nya och fördjupade kunskaper och erfarenheter över tid genom att skapa en progression i verksamheten, samt*

4. *utgå ifrån samspelet i gruppen för att utveckla elevernas förmåga att kommunicera samt lyssna till, tolka och förstå andras synpunkter och deras sätt att uttrycka sig.*

(Allmänna råd för fritidshemmet, Skolverket, 2014, s 32)

5. *På fritidshmmet erbjuda undervisning som behandlar följande centrala innehåll: Språk och kommunikation, Skapande och estetiska uttrycksformer, Natur och samhälle, Lekar, fysiska aktiviteter och utevistelse.*

(Lgr 22, Skolverket 2022, kap 4, s.27-28)

Eleverna ska därigenom ges möjlighet att:

❀ utveckla en känsla av meningsfullhet och delaktighet. Utmanas att pröva nya aktiviteter utifrån var de befinner sig i sin utveckling.

❀ utveckla sina kunskaper och färdigheter exempelvis i fråga om att lösa problem och omsätta idéer i handling på ett kreativt sätt med hjälp av utforskande, laborativ och praktisk metodik.

❀ lära, utforska och arbeta både självständigt och tillsammans med andra.

❀ utveckla sin kommunikativa förmåga och därigenom skapa förutsättningar att formulera vad de känner, anser och behöver.

❀ utveckla sina färdigheter vad det gäller att lösa konflikter och att samspela

socialt.

Årliga mål för Västbergaskolans fritidshem & fritidsklubb år 2025-2026

Mål	**Hur**
Skapa gemensamma arbetssätt för fritidsverksamheten som leder till likvärdig undervisning i alla fritidshem och fritidsklubb.	- Kollegialt lärande på pedagogiska träffar.
Lärmiljön på fritidshemmet och fritidsklubb ska inspirera och utveckla elevernas lekar.	- Kollegialt lärande på pedagogiska träffar.
Öka och utveckla arbetet med avdelningsövergripande verksamhet, ”Fritids utan gränser”, rastverksamhet och lovverksamhet.	- ”Fritids utan gränser” och Lovverksamhet planeras upp, utvärderas och revideras vid pedagogiska träffar. - Rastverksamheten planeras upp, utvärderas och revideras vid pedagogiska träffar av Rastgruppen som består av personal från alla avdelningar. - Fritidshemen skriver och använder FRIPP (Ped planer) för att synliggöra alla delar i processen.

Normer och värden

Utbildningen ska utformas i överensstämmelse med grundläggande demokratiska värderingar och de mänskliga rättigheterna som människolivets okränkbarhet, individens frihet och integritet, alla människors lika värde, jämställdhet samt solidaritet mellan människor.
Var och en som verkar inom utbildningen ska:

1. *Främja de mänskliga rättigheterna*
2. *aktivt motverka alla former av kränkande behandling.*

Skollagen (2010:800), 1 kap. 5 §

Undervisningen ska ta tillvara olikheter och mångfald och på så sätt ge eleverna möjlighet att fördjupa sin förståelse för olika sätt att tänka och vara.

(Lgr 22, Skolverket 2022, Kap 4, s.25)

Vi på Västbergaskolans fritidshem och fritidsklubb eftersträvar att:	**Metod (hur?)**
alla elever ska respektera varandras olikheter.	- Gruppstärkande aktiviteter ledda av pedagoger. - Representation på avdelningen som böcker, tavlor, musik, filmer, leksaker, affischer som kan komma från ”Olika förlag”, ”Elsa och Sam” och ”Mångkulturellt centrum”
alla elever känner sig stolta över sitt ursprung.	- Interkulturellt arbetssätt. - Vi ska kontinuerligt uppmärksamma detta t.ex. genom FN-dagen och internationella veckan, olika kulturella högtider. - Mångkulturella almanackan tas upp kontinuerligt i verksamheten som t.ex. vid genomgång av dagen varje morgon eller vid samling varje vecka.
alla elever ska känna sig trygga	- Genom arbetet i den vardagliga verksamheten. - Fritids utan gränser. - Rastlekar. - Gemensamma aktiviteter under loven. - Trygghetskompisträffar. - Fadderträffar.
alla elever ska känna sig sedda, respekterade, accepterade och bekräftade för sin person.	- Vi ger alla ett välkomnande bemötande. - Vi skapar mindre grupper med närvarande pedagoger. - Vid fritidsmöten diskutera om man har uppmärksammat och sett alla elever under veckan. Vidta åtgärder vid behov.
alla elever och personal följer skolans värdegrund och trivselregler.	- Personalen följer gemensam arbetsgång och agerar direkt vid kränkande behandling. - Vi lär eleverna att ta ansvar för sina egna handlingar och ger dem förutsättningar att lösa konflikter. - Kollegialt lärande vid pedagogiska träffar. Livskunskap.

Målen är uppnådda när

✔ alla elever känner sig trygga i sig själva och i gruppen
✔ eleverna leker och fungerar tillsammans
✔ eleverna fungerar väl tillsammans och tar ansvar för sina och andras trivsel
✔ eleverna har en positiv känsla när de går till skolan

Metoder för att utvärdera:

Trygghetsenkäten (ht 2024 och vt 2025), Korta enkäter och utvärderingar med eleverna avdelningsvis (löpande under året) fritids/klass/elevråd. Brukarundersökningen (februari 2024), Utvecklingssamtalen, (ht 2024, vt 2025).

Jämställdhet mellan könen

Det är viktigt att ge alla elever oavsett kön, könsöverskridande identitet eller uttryck lika stort utrymme i verksamheten samt att tillämpa ett normkritiskt arbetssätt när det gäller alla diskrimineringsgrunder.

(Allmänna råd för fritidshemmet, Skolverket, 2014, s 33-34)

På Västbergaskolan respekterar vi varandra och har ett jämställt och jämlikt förhållningssätt till varandra.

Vi på Västbergaskolans fritidshem och fritidsklubb eftersträvar att:	**Metod (hur?)**
alla elever ska få möjlighet att prova på olika aktiviteter.	- Organisera obligatoriska ”prova-på-aktiviteter”. Skapar styrda rollekar. - Vi använder aktivitetskort/leklotteri som eleverna får dra vid önskemål. - Lotta fram lek-kompisar.
alla elever ska komma till tals och känna sig sedda.	- Dialog på pedagogiska träffar för att medvetandegöra och lära av varandra kring metoder för detta. - Använd konkreta metoder så som glasspinnar och talkort på samlingarna. - Jobba med mindre grupper där alla känner sig bekväma att tala. T.ex. sokratiska samtal (öppna frågor från pedagog i samtalsgrupper), - EPA-modellen (enskilt, par, alla).
utveckla den enskilda individens identitet.	- Samarbeta mer med Normnyfikna gruppen för att utveckla vårt normkritiska arbete. - Pedagogerna på avdelningen arbetar aktivt för att motverka och utmana traditionella könsmönster genom t.ex. personalfördelning vid olika aktiviteter. - Inspireras till lek med hjälp av leklådor med utklädningskläder och olika attribut kopplat till yrken. - Pedagogstyrda lekdagar med olika teman, som t.ex. att leka att man är på en flygplats eller sjukhus. - Ej benämna grupper av elever utifrån kön.

Målen är uppnådda när:

✔ eleverna väljer aktiviteter utifrån eget intresse, inte utifrån traditionella könsmönster.

✔ alla elever deltar utifrån sina förutsättningar aktivt i olika dialoger vid exempelvis samlingen.

Metoder för att utvärdera:

Trygghetsenkäten (ht 2024 och vt 2025), Korta enkäter och utvärderingar med eleverna avdelningsvis (löpande under året), Brukarundersökningen (februari 2024), Utvecklingssamtalet, (ht 2024, vt 2025).

Delaktighet och inflytande

De demokratiska principerna att kunna påverka, ta ansvar och vara delaktig ska omfatta alla elever. Elever ska ges inflytande över utbildningen.

(Lgr 22, Skolverket 2022, Kap 2, s.15)

Genom att delta i planering och utvärdering av den dagliga undervisningen och få välja kurser, ämnen, teman och aktiviteter, kan eleverna utveckla sin förmåga att utöva inflytande och ansvar.

(Lgr 22, Skolverket 2022, Kap 1, s.7)

Det är viktigt att personalen

- *lyssnar på elevernas önskemål och åsikter*
- *använder sig av kunskaperna om elevernas behov och intressen för planeringen av aktiviteterna i verksamheten*
- *erbjuder aktiviteter som utmanar eleverna samt ger dem möjlighet att fördjupa och utvidga sina kunskaper och erfarenheter.*
- *kommunicerar med eleverna så att de förstår personalens prioriteringar och ställningstaganden.*

(Fritt från Allmänna råd för fritidshemmet, Skolverket, 2014, s 32-34)

Vi på Västbergaskolans fritidshem och fritidsklubb eftersträvar att:	**Metod (hur?)**
vara lyhörda för elevernas behov och önskningar.	- Jobba med mindre grupper där alla känner sig bekväma att tala. - Förslagslåda som lyfts i samling en gång i veckan eller vid fritidsråd. - Fritidsråd en gång i månaden där inköp och verksamheten planeras med elever. - Önsketavla med både önskningar och genomförda önskemål.
alla elever känner sig delaktiga i verksamheten	- Göra eleverna delaktiga i planering genom fritidsråd och förslagslådor på alla avdelningar. - Tydliggöra mål med verksamheten och låta eleverna komma med förslag på aktiviteter. - Synliggöra önskade och utförda aktiviteter.
alla elever tar ansvar efter mognad och ålder.	- Veckans/månadens utmaning/mål på avdelningen, som följs upp och utvärderas med eleverna. - Delge varandra tips över avdelningarna vid ped.träffar hur man arbetar med olika årskurser.
ha ett nära samarbete med vårdnadshavarna.	- Veckobrev via Meitner. - Dagliga samtal med vårdnadshavare när de lämnar och hämtar sina barn. - Basar och öppet hus. - Utvecklingssamtal och föräldramöten.

Målen är uppnådda när:
✔ Elever och vårdnadshavare svarar positivt i brukarundersökningen gällande delaktighet och inflytande.
✔ När elevernas förslag genomförs i verksamheten.

Metoder för att utvärdera:
Korta enkäter och utvärderingar med elever och vårdnadshavare avdelningsvis (löpande under året) fritids/klass/elevråd, Brukarundersökningen (februari 2024), Utvecklingssamtalet, (ht 2024, vt 2025).

Särskilt stöd och extra anpassningar

Fritidspersonalen bör
• uppmärksamma och stödja elever i behov av särskilt stöd
• ta hänsyn till varje enskild individs behov, förutsättningar, erfarenheter och tänkande
• organisera och genomföra arbetet så att eleven utvecklas efter sina förutsättningar och samtidigt stimuleras att använda och utveckla hela sin förmåga
• successivt får fler och större självständiga uppgifter och ett ökat eget ansvar

(Lgr 22, Skolverket 2022, Kap 2, s. 14)

• samarbeta med förskolan för att underlätta övergången mellan förskola och fritidshem.
• tillsammans med eleven, övrig personal och elevens vårdnadshavare dokumentera, följa upp och utvärdera anpassningarna.

Vi på Västbergaskolans fritidshem och fritidsklubb eftersträvar:	**Metod (hur?)**
göra anpassningar utifrån varje elevs behov.	- Arbeta med tydliggörande pedagogik. - Aktiviteter i mindre grupper eller ”minifritids”. Minifritids innebär att verksamhet bedrivs i en liten grupp av elever med en till två pedagoger. - Bildstöd och Bildschema med widgitbilder. - Anpassa lärmiljöerna.
att förebygga och ligga steget före för att skapa en lugn och trygg miljö.	- Kommunikation och överenskommelser mellan pedagoger och elev samt vårdnadshavare. - Bildschema med widgitbilder för varje fritids eftermiddag vid behov.
ett nära samarbete med vårdnadshavarna.	- Upprätthålla en positiv syn på eleven. - Möten med vårdnadshavarna i syfte att kartlägga och förstå elevens behov och utforma verksamheten utifrån detta. - Dokumentation och uppföljning av händelser med återkoppling till vårdnadshavare.

Målet är uppnått när

✔ När samarbete skola-fritids-hem fungerar bra och eleven får det stöd som behövs.

✔När eleven är trygg och fungerar i verksamheten.

Skola och hem

Skolan och vårdnadshavarnas gemensamma ansvar för elevernas skolgång ska skapa de bästa möjliga förutsättningarna för barns och ungdomars utveckling och lärande.

(Lgr 22 Skolverket 2022 kap 2 s.16)

Vi på Västbergaskolans fritidshem och fritidsklubb eftersträvar:	**Metod (hur?)**
ett nära samarbete med vårdnadshavarna.	- Upprätta lämpliga kommunikationsvägar med vårdnadshavare. - Upprätthålla en positiv syn på barnet och eleven. - Möten med vårdnadshavarna i syfte att kartlägga och förstå elevens behov och utforma verksamheten utifrån detta. - Dokumentation och uppföljning av händelser med DF respons och med återkoppling till vårdnadshavarna.
att delge information till vårdnadshavarna.	- Varje avdelning skriver veckobrev som publiceras via Meitner. - Utvecklingssamtal två gånger per år och vid föräldramöten. - Varje avdelning genomför öppet hus eller föräldrakväll/em varje termin.
att vara lyhörda för frågor och synpunkter från vårdnadshavare.	- Dagliga samtal med vårdnadshavare när de lämnar/hämtar sina barn vid behov.